

Mijn column nummer 323

Omgevingswet

Eind 2018 worden 26 afzonderlijke wetten die beoogd zijn onze omgeving te beschermen opgenomen in de Omgevingswet. Het aantal algemene maatregelen van bestuur wordt gereduceerd van meer dan honderd naar vier. Ook de wet- en regelgeving op het gebied van water en bodem, zoals de Waterwet en de Wet bodembescherming, gaan op in de Omgevingswet. De Omgevingswet ligt inmiddels bij de Eerste Kamer, die hierover binnenkort vergadert. Achter de schermen wordt al druk geschreven aan de nieuwe uitvoeringsregelgeving, de Invoeringswet en de verschillende aanvullingswetten.

Voor de bodem geldt een apart spoor. Eerst wordt de Wet bodembescherming herschreven, ware het dat er geen Omgevingswet zou komen. In een later stadium wordt de gewijzigde Wet bodembescherming 'ingevaren' in de Omgevingswet. Voor de beoogde wijzigingen kunnen we te rade bij de brief die toenmalig staatsecretaris Wilma Mansveld begin oktober aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Deze brief gaat onder meer over beleidsontwikkelingen op het gebied van de bodem. Die staan vooral in het teken van de beleidsvernieuwing rond de Omgevingswet. Voor de preventieve regels ter bescherming van de bodem verandert er niet veel. De bestaande regels worden zoveel als mogelijk overgenomen in de nieuwe wet en in de uitvoeringsregeling daarvan. Voor de bodemsanering gaat wel veel veranderen. Er komt onderscheid in de gevallen die nu in het kader van verschillende convenanten worden aangepakt en de resterende 'eenvoudige' gevallen. De uitvoering daarvan komt in het takenpakket van gemeenten. De huidige praktijk voor eenvoudige saneringen via algemene regels wordt verder verbreed. Voor de kwaliteit van het grondwater blijft de provincie het bevoegde gezag. Vanzelfsprekend werkt die daarbij goed samen met waterschappen en gemeenten. En er is goed nieuws op financieel gebied: de rijksoverheid blijft tot 2030 geld beschikbaar stellen voor gevallen van bodemverontreiniging die voldoen aan de criteria voor ernst en spoed.

Als vaste schrijver van de column op deze plaats heb ik extra belangstelling voor de producten van columnisten in dagbladen en tijdschriften, vooral als het over aanpalende onderwerpen gaat. Martin Sommer is een van de columnisten die ik volg. Elke zaterdag neemt Martin in de Volkskrant de politieke temperatuur van het land op. Op 13 februari 2016 schreef Martin Sommer een column over de Omgevingswet. Zijn stukje kreeg als titel 'De energieke burger is permanent bekaft' en als subtitel 'met de omgevingswet mogen we helemaal zelf het land inrichten – maar niet heus'. Verder schrijft Martin Omgevingswet stelselmatig met een kleine letter: omgevingswet dus. Titel, subtitel en schrijfwijze voorspellen niet veel goeds. Volgens Martin is de bevelende overheid op haar retour. Het is nu de beurt aan de burger, in dit geval om het land in te richten. Martin ziet daar niet veel in, de burger heeft het al te druk met andere onderdelen van de participatiemaatschappij, zoals het verlenen van zorg.

Hij verwijst daarbij naar een interessant essay van het Sociaal en Cultureel Planbureau over de Omgevingswet, met als titel 'Niet buiten de burger rekenen!'. De loper zou worden uitgelegd voor bouwers, omdat in de Omgevingswet ook de crisis- en herstelwet is opgenomen. Ruimte voor bouwers levert volgens het Planbureau ook verliezers op. Het essay is een pleidooi voor het serieus rekening houden met de belangen van burgers.

Ik ben reuze benieuwd wat de toon zal zijn in de Eerste Kamer, ook over de positie van de burger. Op 15 maart is het zover. Bent u erbij?